

Na de val

Na de val

Hoe parkinson mij deed wankelen
en hoop mij rechtop hield

Rudy Morren

Voor Tafdak

Het mag vooral niet te duidelijk zijn.

Te duidelijk is dodelijk.

Het doet in ieder geval veel pijn.

Het ontnemt alle hoop.

En misschien is dat nog wel het ergste.

VOORAF

Na de val volgt *De man die niet alleen viel* op. Het zijn twee semiautobiografische romans waarin ik beschrijf hoe de ziekte ‘parkinson’ mijn leven tot in het kleinste detail beïnvloedt.

In maart 2018 kreeg ik het verdict van de neuroloog. De ziekte is degeneratief en op mijn vraag of het te genezen valt, kreeg ik het allesomvattende antwoord: mirakels bestaan niet.

Dat kwam binnen, maar de duidelijkheid ervan heeft me meteen doen inzien dat er iets moest gebeuren of ik zou het niet redden.

Alleen sta je nergens. Ik moest hulp zoeken. Die vond ik in een dertigtal vrienden, burens, familie. Dat zijn zestig handen die klaar staan om me op te vangen en me te verzorgen en troosten wanneer dat nodig is. De groep heeft als naam ‘Tafdak’ gekozen. Ieder van de groep is een schuilplek – een afdak – voor de ander.

Na de val is er gekomen na een DBS-operatie (Deep Brain Stimulation), een medische ingreep die me een tweede leven heeft gegeven. Een Morren 2.0 als het ware.

De vriendschap en het vertrouwen van eenieder van Tafdak zijn nog hechter en intenser geworden.

In *De man die niet alleen viel* weiger ik de ziekte een naam te geven. Wat geen naam heeft bestaat niet. En die

enkele keer dat ik hem moet benoemen, doe ik het met ‘Kl.’ (Klootzak).

Geen enkel personage krijgt trouwens een naam en dit alleen maar om elke eventuele herkenning uit te sluiten. Zo wordt mijn beste vriend: BV.

Dit tweede deel valt perfect te lezen zonder het eerste. Maar ik raad het natuurlijk wel aan. Het verhoogt het leesplezier. Verder kan ik met een zekere vreugde vaststellen dat de neuroloog fout is. Mirakels bestaan wel. Ik zie het elke dag bij het Tafdak. Zonder die bijzondere groep, was dit een heel ander verhaal geweest.

Mijn dankbaarheid is dan ook grenzeloos.
Bij deze.

Rudy, februari 2026

Dit verhaal is authentiek en waarheidsgetrouw.

Zo het toch afwijkt van wat er werkelijk gebeurd is, is dat omdat de auteur een spannend verhaal interessanter vindt dan een waargebeurd verhaal. Het is het verhaal dat telt. De rest is bijzaak. Ook de waarheid. Verder heeft niemand van de personages een naam. Het is de betrachting van de auteur om geen van de karakters herkenbaar te maken, zodat niemand persoonlijk ook maar enige aandacht zou kunnen claimen en de focus wegtrekt van het hoofdpersonage: de auteur. De gebeurtenissen vinden plaats in 2025 in A., een grote stad in B.

ER WAS
EENS...

Humor, zelfrelativering, emotionele
verbondenheid, gevoelsmens, geen roker
Loyalty

Klop-klop-klop.

‘Mijnheer Morren...?’

Ik schrik wakker. Ik heb het alarm van mijn gsm niet horen afgaan. Dat is me nog nooit overkomen. Nagenoeg op hetzelfde moment als het geklop zwaait de deur van de loge open en staat BA (Bijzonder Ambitieuus), een 26-jarige assistente-opnameleiding, in de deuropening.

‘Excuseer me dat ik zo plots binnerval, maar ik was ongerust.’

‘Och?’

‘Ik heb verschillende keren op de deur geklopt, maar je antwoordde niet.’

‘Neen, ik, euch...’

‘En omdat je ziek bent, dacht ik: misschien scheelt er wel wat.’

‘Ziek?’

‘Welja, je hebt toch parkinson. Of niet?’

‘Jawel.’

‘Daarom dat ik zo binnerval. Is alles in orde met je?’

‘Ja, zeker.’

‘Gelukkig. Ben je klaar voor kledij en schmink?’

BA is me eerder thuis komen ophalen met haar auto. Het productiebedrijf had me de keuze gelaten tussen een taxi of iemand van het bedrijf die me zou komen oppikken. De keuze viel op het bedrijf. De laatste keer dat ik een taxi had genomen – ik was gevraagd om in een boekwinkel over mijn jongste roman te spreken – raakte ik verstrikt in een rommelig gesprek met een Indische of Pakistaanse – het was me niet helemaal duidelijk – taxichauffeur. Zijn Engels was zo mogelijk nog slechter dan het mijne. Hoe het precies kwam is me ontgaan, maar na enkele minuten strandde het

gesprek in een ruzie. De toon werd hoe langer hoe bitsiger, vooral omdat we elkaar niet begrepen. Bij het uitstappen nam ik me voor dat dit me nooit meer zou overkomen. Ik was helemaal opgenaaid. Met dat opgenaaide gevoel heb ik ook het interview gedaan. Ik denk – en ik druk me voorzichtig uit – dat ik niet de meest aangename spreker was. Ik heb zo’n vermoeden dat de organisator van het gebeuren dat ook moet gedacht hebben. In principe zou ik voor de boekwinkelketen nog een paar lezingen doen, maar op hun verzoek zijn die afgelast. Ze gaven te kennen dat er te weinig interesse was – wat natuurlijk best mogelijk is, maar het is boeiender als ik zeg dat het door mijn houding kwam.

Bij het vertrek bij mij thuis, opent BA het portier voor me. Ze wacht tot ik zit en de gordel omheb. Met een klap gooit ze het portier dicht. We schrikken allebei.

‘Sorry voor...’

‘Niet erg. Ik leef nog.’

‘De achterbank... die nest... ik wist niet dat...’

Ik zit voorin. De achterbank is geen optie. In de rommel die daar ligt, vindt een kat haar kitten niet meer weer. De laatste keer dat ik ergens zo’n rommel heb aangetroffen, was bij een verhuis van een vriend die alleen woonde. Sinds zijn scheiding, intussen toch al wel enkele jaren geleden, woont hij alleen. En na al die jaren had hij de knepen van het alleen wonen nog altijd niet onder de knie. Hij ging ’s avonds naar bed in de vaste overtuiging dat alle rotzooi die hij in de loop van de dag gemaakt had ’s morgens verdwenen was. Toen hij nog samen was met zijn ex was dat ook zo. Waarom, dacht hij, zou het anders zijn als je alleen woont?

Hij had niks van zijn oude gewoontes veranderd en toch keek hij elke ochtend ontgoocheld naar de puinhoop die er precies zo bijlag als de avond voordien.

‘Och, dat bedoel je. Maakt mij niet uit. Ik zit hier goed. Beter hier dan achterin. Ik wilde vroeger nooit achterin, weet je. Dan werd ik ziek. Misselijk, en als ik niet uitkeek dan... kotste ik de hele boel onder.’

BA is intussen achter het stuur gekropen en kijkt me aan alsof ik haar elk moment zou kunnen onderkotsen. Ik kan mezelf wel voor mijn kop slaan voor de onnozelheden die ik vertel. Nu is het wel zo dat ik als jongetje van acht geen twee minuten in een auto kon zitten of al wat ik de voorafgaande uren gegeten had braakte ik uit, waarna ik het in een slijmerig spoor van mijn mond en neus naar beneden liet lopen tot in mijn schoot. Het is kennis die ik niet hoeft te delen met een jonge vrouw die ik nauwelijks ken.

‘Sorry, het was niet de bedoeling om dit...’

Ze schudt het hoofd. ‘Laat zitten. We moeten vertrekken.’ BA smijt zich in het drukke stadsverkeer. Ze manoeuvreert zich met het grootste gemak aan de kop van een rij auto’s die netjes hun beurt afwachten tot het licht op groen springt. Niet elke chauffeur weet haar rijstijl te waarderen en er wordt dan ook druk geclaxonneerd. BA lijkt het niet te horen. Ze zingt vals mee met een lied dat uit de boxen komt. Ze heeft de radio luider gezet en me daarbij aangekeken met een blik van ‘is het oké?’, en verder doet ze gewoon rustig haar ding. Nu ja, rustig.

Met toenemende bewondering kijk ik toe hoe vlotjes zij straat in, straat uit rijdt. Het lijkt alsof ze zomaar in het

wilde weg wat rondrijdt en op goed geluk een straat inslaat. Dat is slechts schijn. Ze weet verdomd goed wat ze doet en hoe ze moet rijden om het drukke verkeer te ontlopen. Ze rijdt – verrassing – zonder gps. Nu ik eraan terugdenk, is het conflict met de Indisch/Pakistaanse taxichauffeur zo begonnen. Hij vroeg mij hoe hij best kon rijden naar de plek waar ik moest zijn. Mijn antwoord zal wat scherp geweest zijn. Ik geef toe dat dat wel eens kan gebeuren. Maar eerlijk, ik vond zijn vraag te gek voor woorden. Het is alsof de slager mij zou vragen hoe hij het best mijn stuk vlees snijdt. Van het ene fout begrepen woord ging het naar de volgende slecht vertaalde zin en voor we het beseften was de spanning in de taxi zo explosief dat de kleinste elektrische ontlading tot een gigantische klap zou hebben geleid. Uiteindelijk zijn we er geraakt dankzij de hulp van een gps. Waarbij ik toch nog even moet opmerken dat het verre van eenvoudig was om het adres goed gespeld te krijgen. De medeklinkers v en w klonken voor de chauffeur hetzelfde en van een tweeklank had hij nog nooit gehoord. Uiteindelijk heb ik het adres in mijn gsm ingegeven en zijn we vertrokken. Mijn opmerking dat ik een korting verwachtte, viel als een natte dweil op een koude steen.

Ik voel me in BA's jeugdige handen zo veilig als een poesje tussen de tanden van haar moeder. Ze rijdt straten in en uit in buurten waar ik nog nooit geweest ben, of ik kan het me althans niet herinneren er ooit een voet gezet te hebben. Ik moet eerlijk bekennen dat mijn gevoel voor oriëntatie niet bijzonder goed ontwikkeld is en dat is een understatement van formaat. Met enige overdrijving durf ik te stellen dat

ik verloren loop in mijn eigen straat. Zonder overdrijving durf ik te zeggen dat als men mij enige straten verder dropt dan mijn vertrouwde omgeving, ik niet weet waar ik ben en moeite heb om de weg naar huis te vinden. In het pre-gsm/navigatiesysteemtijdperk puilden de zakken van mijn broeken uit van de kiezels die ik altijd bij me had wanneer ik buiten mijn vertrouwde perimeter moest zijn. Ik kon echt hopeloos verdwalen op nauwelijks enkele straten van mijn huis. Er is zelfs een tijd geweest dat ik bij locatieopnamen van een of andere tv-reeks vooraf naar die plek reed om er zeker van te zijn dat ik wist waar het was. Niks zo vervelend als weten dat er een ploeg van een vijftigtal koppen op je staat te wachten, terwijl jij voor de zoveelste keer vloekend en tierend hetzelfde rondpunt passeert en beseft dat je veel te laat op de set arriveert. Of als je vergeet – in het theater waar je die avond een voorstelling speelt – vooraf de weg van de loges naar de scène enkele keren op en af te lopen. Dat parcours moet als een blauwdruk in mijn hoofd zitten. Het is me tot mijn eigen scha en schande enkele keren overkomen dat ik mijn opkomst miste omdat ik hopeloos verloren in de kelder van het theater de weg naar de Bühne zocht. Een keer is het gebeurd dat mijn collega's – nadat ze al enige tijd een vrije improvisatie op de scène hielden omdat ik maar niet opdaagde – het stuk hebben stilgelegd. Iemand van de acteurs kondigde het aan als: 'Geacht publiek, we leggen het zaakje even stil en gaan op zoek naar onze collega. We hopen hem snel te vinden. U hoopt dat waarschijnlijk ook. Als u ons niet meer terugziet, wil dat zeggen dat ook wij verloren zijn gelopen. In dat geval gelieve politie en brandweer te verwittigen.' Waarop, tot grote hilariteit van het

publiek, het volledige ensemble het toneel verliet. Minuten later kwamen we met zijn allen terug de scène op. Nadat ik me publiekelijk excuseerde voor het oponthoud en beloofde dat ik niet meer zou verdwijnen, hebben we – onder daverend applaus van het publiek – het stuk weer opgepikt en zijn we verdergegaan alsof er niks gebeurd was. Niemand van de toeschouwers heeft trouwens ooit geweten dat het oponthoud niet bij het stuk hoorde. Het heeft mij als persoon en acteur geleerd dat als je de meest vreemde zaken als normaliteit brengt, er ook veel als normaal beschouwd wordt. Het tegengestelde geldt trouwens ook.

Maar het kan nog erger. Ik heb het voorgehad dat ik in een restaurant naar de toiletten ging en vervolgens zo ongeveer alles van keuken over stockruimte tot kelder gezien heb vooraleer iemand van het personeel me aan het handje tot bij mijn tafelenoten bracht. Hilariteit alom. Om maar te illustreren dat ik het grootste respect heb voor mijn chauffeur, die de stad beter lijkt te kennen dan de binnenkant van haar broekzak.

Haar rijstijl bezorgt me – in weerwil van het veilige gevoel dat ik heb – stress. Stress is voor niemand goed, daar is zowat iedereen het over eens, maar voor een parkinsonpatiënt is het vijand nummer één. Zaak is dat ik te allen tijde rustig blijf om de cortisol, het stresshormoon, geen enkele kans te geven mijn lichaam te kapen. Meestal lukt me dat wel. Ik ben de rust zelve. Deels omdat ik goed kan plannen. Mijn leven is sinds enkele maanden strikt geschematiseerd. Ik weet precies wat ik overmorgen om kwart over drie doe, of volgende week dinsdagvoormiddag. Het klinkt saai en dat is het ook. Het avontuur is uit mijn leven gewist. Er is geen

plaats meer voor onverwachte dingen. Het resultaat is wel dat ik me in principe uitermate goed voel. Deels omdat ik een goeie planner ben en deels door een gedachteswitch. Pas op, er is nog altijd het verzet tegen de Kl. Van aanvaarding is en kan er geen sprake zijn. Ik zal hem blijven bestrijden. Maar – en ik durf het welhaast niet te schrijven – er is me iets miraculeus overkomen waardoor ik de Kl. min of meer onder controle heb. Daarover straks meer. Het moet wel spannend blijven natuurlijk.

BA vertelt me tijdens de rit haar naam, leeftijd en functie bij het productiebedrijf en verder nog enkele weetjes die er niet toe doen. Ik dacht dat ze zich ongemakkelijk voelde en daarom haar cv voor me presenteerde. Ik hoor wat ze zegt, maar luister niet. En hoe meer ik ‘hum’ om haar het idee te geven dat ik een geïnteresseerde toehoorder ben, hoe meer ze vertelt. Ze hoopt op die manier ongemakkelijke stiltes te vermijden. Het zijn trouwens twee woorden die ik in principe nooit bij elkaar zet: ik vind stilte NOOIT ongemakkelijk. Ik zou eerder spreken van een behaaglijke stilte. Of een warme stilte. Of een levensnoodzakelijke stilte. Of een alles verklarende stilte. Of een geruststellende stilte. Of...

Het is zeker al vijf jaar geleden dat ik voor het laatst met de auto heb gereden. In principe zou ik het nu weer kunnen oppikken. Er is geen enkele wet die het me verbiedt. En toch. Ik merk weinig of geen animo als iemand het er met me over heeft. Ik moet wel bekennen dat ik nooit echt graag gereden heb. Ik heb het dertig jaar lang gedaan uit noodzaak. Werk, weet je. Misschien ben ik wel te lui of te bang om het rijden

weer op te pakken. En dit vind ik wel fijn: zomaar zonder enige inspanning gebracht worden naar de plek van afspraak. Zalig toch? Iemand zei me eens dat er twee soorten mensen zijn: chauffeurs, en zij die gechauffeerd worden. Het is maar aan jou om te kiezen waar je bij wil horen.

BA kijkt me even aan en glimlacht. Zoals ze daar zit aan het stuur van haar auto straalt ze kracht en vertrouwen uit.

‘Ik moet even een pakketje oppikken. Ben zo terug.’

In geen tijd heeft ze de auto geparkeerd en vlug-vlug verzamelt ze haar portefeuille, gsm, sleutels, zonnebril en een papier – waarschijnlijk de bestelbon – en haast zich de winkel binnen. Het lijkt me een drukkerij. Misschien ook niet. Ik kan niet gaan kijken om te verifiëren, ze heeft de auto zo geparkeerd dat mijn kant te dicht tegen een andere auto aan staat. Ik kan het portier niet openen. Hoeft ook niet. Ik voel in mijn jaszak mijn leesbril. Ik ben er zeker van dat ik hem bij heb, maar toch even dubbelchecken. Misschien vragen ze me strakjes wat voor te lezen en dan zit ik daar mooi voor aap. Haha, mijnheer heeft zijn bril niet bij. Hij kan niet lezen.

De deur zwaait open en met dezelfde energie waarmee ze vertrok is ze terug. Ze gooit een pakketje mijn kant op.

‘Leg dat in het handschoenbakje, wil je?’ gooit ze erachteraan en ze wil uitparkeren.

‘Oei,’ zegt ze. Meer niet. Er is geen spoor van paniek. Ze blijft erg rustig.

De rechtervoorkant van haar auto schuurde de linkerkant van de naast haar geparkeerde auto. En nog geen klein beetje. We weten beiden dat het niet om een krasje gaat. BA stapt uit en neemt de schade op. Ik kan nog altijd niet uit de auto.

Ik zie haar rondkijken. Erg rustig. Ze zoekt waarschijnlijk de eigenaar van de aangereden auto. De kans is uiteraard erg klein dat die hier nu toevallig nog rondloopt. Ik klop op de voorruit en geef een demonstratie van mijn allerbeste mime-skills. Ik beeld pen, papier en telefoonnummer uit en als toegift de schade aan de auto – wat trouwens volledig verzonnen is. Ik kan niet uit de auto, dus weet ook niet wat de schade is. Bij het tweede rondje denk ik dat ze alle elementen begrepen heeft. Ze zet zich terug achter het stuur. ‘Heb je een stukje papier?’ vraag ik haar.

‘Waarom heb je dat nodig?’ antwoordt ze.

‘Om je gegevens op te schrijven en dat onder de ruitenwisser... Wat heb ik hier net zitten uitbeelden, denk je?’

‘Ik begreep er niks van. Ik dacht dat je in shock was of zo.’ Ik heb geen tijd om te antwoorden. Ze start de auto, manoeuvreert zich uit de parkeerplek en nestelt zich tussen het stadsverkeer.

‘Dat is vluchtmisdrijf, BA,’ zeg ik met stijgende verbazing. ‘Heb jij wat gezien?’

‘Ah nee, ik kon niet uit de auto.’

‘Er was geen schade. Ik heb goed gekeken. Er was niks te zien.’

‘Ik heb heel duidelijk...’

‘Niks. Er was niks te zien.’

Ik zou moeten protesteren, de politie bellen, op haar moeten inpraten en zeggen dat wat ze doet niet correct is... maar ik zeg niks. Heimelijk vind ik het wel spannend. Best wel avontuurlijk. Tegen de regels in, mijn daad van verzet. De salonrevolutionair in mij word wakker, en dat alles omdat

ik even in haar ogen heb gekeken. Zijn niet alle oorlogen begonnen omwille van een paar mooie vrouwenogen?

Een zestigjarige schrijver oppikken aan de andere kant van de stad is eigenlijk een job ver beneden haar skills. Zelf maakt ze er geen punt van. Op mijn opmerking dat het hele tv-wereldje bestaat bij de gratie van assistenten, antwoordt ze dat ze zichzelf drie jaar geeft. Of ze heeft bij het productiebedrijf een functie die er werkelijk toe doet, of ze is pleite en zoekt haar heil in een andere competentie. Voor haar dertigste wil ze iets bereikt hebben. Daarbij kijkt ze me aan alsof ze daarvoor over lijken zou gaan, mocht dat nodig blijken. Ik twijfel er niet aan dat ze dat ook zou doen. Ik zeur nooit over mijn leeftijd en hoef ook niet zo nodig dertig jaar jonger te zijn, maar ik moet toch even slikken wanneer ik haar bezig zie. Haar energie is tomeloos en in haar ogen brandt het vuur van ambitie. Ze weet wat ze wil en dat zal ze hoe dan ook bereiken. Ik ben jaloers! Het overkomt me nooit, maar ik wil ruilen. Ik wil mijn leven overdoen. Ik zou er zowat alles voor geven om te herbeginnen. Dat ik nauwelijks enkele maanden geleden een tweede leven gekregen heb – het is me op een gouden plateau aangereikt, een Morren 2.0 – dringt zelfs niet tot me door. Zo ben ik in de ban van de 26-jarige en van de energie die ze opwekt.

Ze parkeert de auto. Ze brengt haar wijsvinger naar haar lippen en doet 'sst'. Natuurlijk ga ik niks zeggen. Ik zou ook niet weten tegen wie.

Ze beent de garage uit. Ik moet me reppen om haar tempo bij te houden, maar laat niks merken. We komen twee jonge

mannen tegen die ze elk op een totaal andere manier begroet. Het zijn hoogstwaarschijnlijk medewerkers van het productiebedrijf. Collega's van haar. De gedachte schiet door mijn hoofd dat ze met de eerste gevreeën heeft en de tweede zou dat ook wel willen, maar zij houdt de boot af. Waarom? Geen idee. Terwijl ik mijn best doe om min of meer op dezelfde hoogte als de 26-jarige assistente te blijven, vecht ik tegen de gedachte dat ik dingen met haar doe die ik als zestigplusser niet zou mogen doen. Omdat het niet past. Ik vecht er maar even tegen en laat daarna mijn fantasie de vrije loop. Het is onschuldig, geloof me.

In de lift naar het gelijkvloers kijkt ze me even aan en glimlacht. Ik glimlach schaapachtig terug. Wat moet ik anders? Meteen daarna klauwt ze haar gsm uit haar broekzak en checkt de tijd.

'En? Zijn we nog op tijd?' vraag ik haar zomaar om maar wat te vragen. Mijn stem klinkt raar. Te hoog en onvast. Heb ik zo nu en dan last van. Dat is nog altijd een gevolg van de Kl. Niemand die me er ooit op gewezen heeft of er wat van gezegd heeft. Mij stoort het. Het geeft me een onzeker gevoel. Niet fijn.

'Ruim,' antwoordt ze en ze maakt aanstalten om uit de lift te stappen die met een heldere 'pling' te kennen geeft dat we op het gelijkvloers zijn aangekomen.

'Ik breng je eerst naar je loge, oké? Rust wat en over twintig minuutjes kom ik je halen. Dan gaan we naar kledij en schmink. Als dat gebeurd is, heb je nog tijd voor koffie of wat anders. Wat denk je?'

Wat denk ik? Goed dat ze dat geen minuutje eerder gevraagd heeft. Ik had met het schaamrood op de wangen moeten

zeggen dat ik in gedachten nog steeds met haar in de auto zat en dat ze me kustte zoals ik in geen jaren gekust was. Het is een herinnering die ik koester. Natuurlijk weet ik niet meer hoe het precies voelde, maar ik weet nog wel dat ik destijds tijdens het kussen dacht dat ik me dit moment moest blijven herinneren. Ik heb me nooit meer zo gelukkig gevoeld als toen in die auto.

‘Goed,’ antwoord ik afgemeten en verdring de gelukzaligheid van mijn herinnering.

‘Kom.’ Voordat de liftdeur helemaal geopend is, staat ze in de gang en trekt ze de snelwandelwedstrijd weer op gang. Ik loop achter haar aan en voel me als een kleuter die de rokken van zijn moeder probeert te grijpen. Vergeefs.

BA brengt me in sneltreinvaart naar de mij toegewezen loge.

‘Over twintig minuutjes sta ik hier terug. Oké?’

Ik zeg niks, maar knik helemaal buiten adem. En weg is ze. Zo mogelijk in een nog snellere vaart.

Ik gooi me in de makkelijke sofa die in de loge staat en doe een poging om mijn adem onder controle te krijgen. Het uitademen iets langer laten duren dan het inademen en de rest volgt vanzelf. Ik voel dat mijn spieren zich ontspannen en dat er rust in mijn hoofd komt. Vijf minuutjes mijn ogen dichtdoen: moet kunnen, denk ik. Ik neem mijn gsm uit mijn broekzak en stel het alarm in op tien minuten.

Ik ben sportief en leergierig, hou van gezelligheid onder vrienden en voor mijn familie maak ik graag tijd. Mijn hobby's zijn onder andere kunst en dagtrips naar kunststeden. Ik voel me goed in mijn vel. Ik zou graag een toffe partner vinden om samen te genieten, te reizen, te lachen en te zeveren. Ik ben niet echt op zoek, maar vind u wel graag.

Klop-klop-klop.

‘Mijnheer Morren...?’

BA staat in de deuropening, klaar om me te begeleiden naar de schmink.

Ik rek me uit en voel in mijn zakken of ik mijn gsm heb.

‘Nee. Mijn telefoon nog. Zie jij hem ergens?’

‘Hier ligt hij,’ zegt ze en geeft me mijn gsm die op de leuning van de sofa lag. ‘Kom, ik wil niet dat er iemand op ons hoeft te wachten.’

Ik kijk nog snel even in de spiegel die in de loge boven een klein bureaumeubel hangt en wrijf vervolgens de slaap uit mijn gezicht. Ik heb geslapen! Ik kan het bijna niet geloven, maar ik schrok wakker, dus...

‘Goed, dan gaan we,’ zegt BA wanneer ze zich ervan verzekerd heeft dat ik klaar ben.

En weg is ze. Haar verschroeiende tempo ligt me nu te hoog. In geen tijd heeft ze een gat van verschillende meters geslagen. Nog even en ik ben haar kwijt. Of zij mij, het is maar hoe je het bekijkt. Maar dat geldt natuurlijk voor alles en iedereen. Alles is een kwestie van perspectief.

Om de hoek van een eindeloos lijkende gang zie ik het bordje boven de deur: ‘WC.’

‘BA,’ roep ik, luider dan ik het bedoelde. Ze stopt meteen en draait zich om.

‘Ik ga snel even. Is dat oké?’

‘Groot of klein?’

‘Groot of klein? Wat bedoel je?’

‘Wel... gewoon. Grote of kleine boodschap?’

‘Plassen. Ik moet plassen. Goed?’

‘Natuurlijk. Daar heb je mijn toestemming toch niet voor nodig.’

‘Ik dacht... Ik wilde je niet... Laat zitten.’

Van zodra ik de deur opentrek, knippert het licht aan en kijk ik in een spiegel die boven de lavabo hangt. Ik kijk naar mijn hoofd. Ik zie niks bijzonders. Wanneer ik mijn hoofd gewoon rechtop hou, is er ook niks te zien. Ik moet het kantelen, kin tegen de borst en dan zie je het heel duidelijk: twee littekens op de plek waar ze geboord en gefreesd hebben. Met enige fantasie – en die heb ik met hopen – zou je kunnen denken dat er op die plekken horens hebben gezeten die vakkundig verwijderd zijn. Een hoorndrager. Ik ben/was een hoorndrager. Tot daar alle info over mijn hoorndrangerschap. Meer krijg je niet. Ook al is het een jaar geleden, die wonde is nog steeds niet geheeld en ik wens het er verder niet over te hebben.

Ik kijk gespeeld verongelijkt in de spiegel en trek daarna een boos gezicht. ‘Onnozelaar,’ zeg ik en glimlach naar mijn spiegelbeeld, dat mij een glimlach terug schenkt.

Wanneer mijn pis tegen het porselein van het urinoir klettert, stel ik tot mijn niet geringe tevredenheid vast dat die van kleur zo goed als helemaal helder is. De tijd dat ik schrok van mijn bijna fluorescerende oranje urine ligt gelukkig ver achter me. Zo ook de gedachte dat ik een kanariepietje ging uitpissen.

Een mirakel is het. Ik kan het nog steeds niet geloven. Het is een mirakel wat me overkomen is. Nog steeds hap ik naar adem of schiet mijn gemoed vol wanneer ik erbij stilsta van waar ik kom en hoe ik me nu voel.

Een tweede kans. Er bestaat echt zoiets als een tweede kans. Ze is mij aangeboden. Ik heb ze gegrepen en ik doe er niets mee. Of wel?

Niet alles in een keer vertellen.

Geduldig opbouwen.

Geduld! Tientallen keren is het me de voorbije maanden gezegd dat ik ongeduldig ben. Ja, en dan?

Geduld is voor degenen die tijd hebben. Wel, die heb ik niet. Het moet vooruitgaan. Dacht ik. De vrouw van mijn beste vriend hoorde me een tijd geleden zeggen dat ik geen tijd te verliezen heb. Ik zal haar reactie daarop niet zo snel vergeten. ‘Morry, het enige wat jij moet doen met de extra tijd die je gegeven is, is die tijd verliezen. Je hoeft niks. Er moet niks. Het is jouw tijd. Het geschenk is voor jou en je doet ermee wat je wil. En als ik je een goede raad mag geven: verschijnt hem. Alsjeblieft, verschijnt je tijd.’

Het kwam binnen, wat ze zei. Ook de manier waarop ze het zei. Ze is wat deftig en het woord ‘verschijten’ zou ze in principe nooit gebruiken. Nu rolde het over haar tong met een gemak alsof het dagelijkse woordenschat was. Ik keek naar BV (Beste Vriend) en zag dat hij minstens zo verbaasd was als ik. Ik heb erover nagedacht en in de praktijk toegepast. Geprobeerd om het toe te passen. Het is helemaal niet zo makkelijk om je tijd te verschijten.

Terwijl ik mijn pisstraal als een volleerd scherpschutter op de ingebakken porseleinen vlieg richt, denk ik aan wat ik nauwelijks enkele maanden geleden geschreven heb over pissen en parkinson. Beknopt komt het hierop neer:

De vier stadia van het nachtelijke plassen van personen met de ziekte van Parkinson zijn: wc – douche – bedemmer – pamper.

Ik ben tot niveau drie gekomen: de bedemmer. Ben ik blij dat niveau vier me bespaard is gebleven. Als volwassen man met een natte pamper in je bed liggen... ik weet niet of ik het gekund had.

Natuurlijk had ik het gekund. Er is namelijk geen alternatief. Het is dat, of...?

Even bij de bedemmer blijven. Het was verschrikkelijk. De eerste nacht dat ik de emmer gebruikte, heb ik gejangt. Ik had een rode lijn overschreden. Een paar weken terug had ik mezelf beloofd dat ik nooit in een emmer zou pissen. Waar zou het dan stoppen, begrijp je? Met een volgepiste pamper liggen wachten op een verpleger die je met een gespeelde glimlach – ‘het is toch helemaal niet erg’ – ontdoet van je zeiknatte broek: dat nooit. Dacht ik toen.

De mens is een verbazingwekkend wezen en ik begin te begrijpen waarom de mensensoort over de aarde heerst. Aanpassen. We zijn allemaal meesters in het schijnbaar aanvaarden van een uitzichtloze situatie. En tegelijk zullen we er alles aan doen om uit die shit te geraken. Eenmaal uit de miserie, passen we ons aan en gaan we met opgeheven hoofd verder alsof er niks gebeurd is.

Zo heb ik mezelf ervan overtuigd dat pissen in een emmer zeker niet het einde van de wereld is. Laat staan het einde van mij. Het is ook maar pissen in een emmer. Big deal!

Creatief, actief, oprecht.

Last van een ochtendhumeur,
maar daar weet jij wel weg mee.

Trip naar cultuursteden, wandelen,
wijntje.

Thuis nog twee opgroeiende tieners
die het soms behoorlijk uithangen,
maar niet jouw probleem. Het mijne.

Vind een avond thuis geen straf.
Zoek iemand die dat ook vindt.

‘Als het voor jou oké is, dan is het dat ook voor mij.’

Met drie staan we in de manshoge spiegel te kijken. Ik sta in het midden, geflankeerd door BA en de vrouw die voor de productie verantwoordelijk is dat de gasten van het programma fatsoenlijk gekleed zijn. Het is een omslachtige beschrijving, maar ik weet haar naam niet meer. Ze stelde zich voor toen ik de kleedkamer binnenkwam en hetzelfde moment was ik het vergeten. Dat overkomt me soms. Focus. Niet meer dan dat. Focussen. Alle gemeente of flauwe opmerkingen over alzheimer en dementie glijden van me af zoals water van een eend. Er is een tijd geweest dat ik daar wel op reageerde, maar die ligt gelukkig achter me. Een test heeft daarvoor gezorgd. Die was onderdeel van een reeks tests die je moet ondergaan om in aanmerking te komen voor DBS of Deep Brain Stimulation Zo, het hoge woord is eruit. Het mirakel heeft een naam: DBS. Het bestaat. Ik kan het niet genoeg herhalen. DBS. Wat en hoe leg ik later wel uit. Eerst dit.

Voor ze gaten in je schedel frezen en twee elektroden op acht centimeter diepte in je hersenen verankeren, moet je aan een aantal voorwaarden voldoen. Een daarvan is dat je moet slagen in een dementietest. Voor alle duidelijkheid: zie het als een intelligentietest. Je bent geslaagd wanneer je weet en niet wanneer je vergeet.

Ik word op een dinsdagmiddag verwacht in het ziekenhuis waar de test zal worden afgenomen. Het is eind april en al enkele dagen te warm voor de tijd van het jaar. De hitte hangt zowat overal en van airco of verkoeling is er in het ziekenhuis geen sprake. Toch niet op de afdeling waar ik